

ISZÁN TÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok visszafizetését és hirdetések a saadására nem vállalkozik. Kiadóhivatalhoz intézendők.

A kormányválság

Andrássy szerepe. A munkapárt előtérben.

Budapest, április 18.

A kormányválság olyan hirtelenséggel jött, mint amilyenről senki sem álmodott, azok legkevésbé, akiket a válság legközelebről érint: a kormány tagjai.

A válság valódi oka most már nyilvánvaló. A kormány többségében megvolt a hajlandóság arra, hogy a választójogi reform tekintetében méltányos megegyezést létesítsen. Belátták, hogy Vázsonyi javaslatával szemben magyar nemzeti tekintetek parancsolnak igen nagy óvatosságot. Erdélyből különösen súlyos kifogások hangzottak el, amelyek teljesen fedték Tisza István álláspontját. Magyar nemzeti szempontból szükségessé vált tehát a megegyezés; de szükségesnek bizonyult ez azért is, mert törvény tiltja a háboruban a képviselőház feloszlatását, a kisebbségi kormány tehát csak olyan javaslattal léphet a parlament elé, melyhez a többség hozzájárulása is biztosítva van. Ezt Wekerle és a kormány mérsékelt gondolkodású tagjai nagyon jól tudták s ezért hajlandók is lettek volna megegyezni; a megegyezésnek csak Vázsonyi, Apponyi és Esterházy voltak ellene. Ezek kilépésével, részleges kormányválsággal a kérdés egészen simán meg lett volna oldható.

Közbejött azonban Burián külügyminiszeri kinevezése, ami Andrássy hiúságát végtelenül sértette. Az egyik legutolsó minisztertanács történet, hogy Wekerle bejelentette Burián külügyminiszerségét, amit a miniszterek látható meglepetéssel vettek tudomásul, de azért tovább tárgyaltak a készülő megegyezés alapfeltételeiről. Eközben történt valami. Az egyik fiatal államtitkár megjelent a 48-as alkotmánypártban és közölte az ott egybesereglett tagokkal, hogy Czernin utódjává Burián bárót nevezte ki a király. Az Andrássyhoz szító kisebb csoport rendkívüli felindulással hallotta ezt a váratlan eseményt, módfelett felizgultak és sokan így fakadtak ki:

— Arculütése ez pártunknak!

A legnagyobb mértékben azonban mégis Andrássyt keserítette el a királynak spontán elhatározása. Bizalmas embereit egy külön-szobába összegyűjtötte, hogy megbeszélje velük a további tennivalókat.

A bizalmas konferencián elhatározták, hogy követelni fogják a kormánytól, tiltakozék tüstént Burián kinevezetése ellen és amennyiben ez a kísérlet sikerrel nem jár, azonnal adja be lemondását. Megbízta Bolgár Ferencet és Szentiványi Árpádot, hogy ezt, mint a párt határozatát adják tudtára a miniszterelnöki palotában együttlevő minisztereknek.

Bolgár és Szentiványi azonnal a Várba siettek, kihívták a minisztertanácsból Appo-

nyi Albert grófot és közölték vele Andrássy mérhetetlen felháborodását Burián reaktiválása miatt. A küldöttek átadták a rögtönzött konferencia határozatát is azzal a taldással, hogyha a kormány nem jár el annak a szellemében, akkor Andrássyék felfordítják az egész helyzetet és bizalmatlanságot szavaznak a kormánynak.

A minisztertanácsban érthető konsternációt keltett Andrássy üzenete és ennek hatása alatt elhatározták, hogy le fognak mondani.

Andrássy azt követelte, jelentse ki a kormány, hogy Burián báró kinevezése miatt mond le. Ez olyan nem politikai és olyan tapintatlan nyilatkozat lett volna, hogy ezt még Andrássy hiúságának legyezgetése kedvéért sem fogadták el. Vázsonyi indítványára mentek aztán bele, hogy a lemondás okául a választó jogot tüntették fel. Azt tárták a közönség elé, hogy a kormány nem kapta meg a házfelozlatáshoz az eszközöket, ezért mondott le.

A valódi ok azonban az, a mit fent megirtunk: Andrássy sértett hiúsága.

Hogy a megoldás mi módon fog megtörténni, az még bizonytalan. Kétféle eshetőség előtt állunk: vagy koncentráció lesz a jelenlegi kormánypártok mérsékelt elemei és a munkapárt közt, vagy — átveszi a munka párt a kormányt egyedül. Kisebbségi kormányról az eddigi tapasztalatok után többé szó sincs.

A munkapárti klubban az a meggyőződés, hogy a jövő alakulás a munkapárt nélkül lehetetlenség. Készséggel belemennek koncentrációs alakulásba is, de arra is el vannak készülve, hogy a kormányt egyedül veszik át. A megoldást a király gyors elhatározása bizonyosan most is hamarosan meg fogja hozni.

Nagyvárad jövő képe.

Köszeghy József főmérnök elaboratuma.

A jövő Nagyvárad fontos kérdésével foglalkozott tegnap délután a háboru utáni városi feladatok előkészítésére alakított bizottság.

Az ülésnek tulajdonképen egyetlen tárgya volt: Köszeghy József előterjesztette azt a nagyszabású tervezetet és elaboratumot, mely a jövő Nagyvárad fejlődésének egész komplexumát felöleli s megmutatja mind azokat a nagyfotosságn intézményeket, a melyek ezt a várost a fejlődés magas fokára emelik s melyek elől a háboru utáni idők nagy versenyében nem térhet ki, szóval írásban és térképben bemutatta a leendő új Nagyváradot. A nagy gondnal és a város szeretetéből folyó ambícióval készült munka egy nagy és modern város legközelebbi és későbbi körvonalait mutatja, amelynek megvalósításához mielőbb hozzá kell fogni, mert

minden halogatás visszaesést jelent a város fejlődésében.

A bizottság ülésén, Rimler Károly polgármester elnöklete alatt jelen voltak: Singlár Gyula, Köszeghy József, dr. Medvigy Gábor, dr. Thkry Kálmán, Sulyok István, Kelen Béla, Szücs Géza főszámvevő, Markovits Hermann, Löwenstein Zsigmond, dr. Popper Akos és dr. Soós István jegyző.

Rimler Károly elnök rövid beszédben rámutatott, hogy a háboru remélhető közeli vége köteleességévé teszi a városoknak, hogy már most gondolkozzanak azokról a teendőről, amelyek a háboru után a városokra hárulnak. Nevezetesen gondoskodni kell, hogy a hazatérő katonák részére legyen munka és megélhetés, továbbá olyan szociális intézményeket kell létesíteni, amelyek a lakosság jólétét szolgálják s a melyek a város új virágzását biztosítják. Az egész országban megmozdultak a városok s már nyolc nagy magyar város lépett akcióba s megalakította az átmeneti intézkedések megtételére a bizottságot, amelynek feladata lesz itt is, hogy Nagyvárad szabályozásának megvalósításával a jövő fejlődését biztosítsa. Felkérte a főmérnököt, hogy elaboratumát ismertesse.

Köszeghy József főmérnök részletesen ismertette a város fejlődésének szükségességét s azokat a nagy feladatokat, amelyek e tekintetben a városra hárulnak. A fejlesztésre váró feladatokat négy főcsoportra osztották és ezek a következők: 1. Városépítés és szabályozás; 2. telekvásárlás és középítkezés; 3. lakásrendezés és népiéleti intézmények létesítése és 4. közmunkák megvalósítása.

E négy főcsoporthoz szükségesek: a kisajátítás és az építkezési program megállapítása. A városnak kötelessége, hogy a város belterületein kisajátítás útján telkeket szerezzen és az építkezéseket és a közmunkákat azonnal megkezdje.

Az építkezések közül legelőbb megvalósítandók és megvalósíthatók azok a közmunkák, amelyekhez beton szükséges, ilyenek a Köröspartfalak. Későbbben, de azért mielőbb megkezdendő a közvágóhid építése, végül pedig azok a munkák, amelyeket faanyagokkal, földgázzal lehet létesíteni.

Majd előadja, hogy szükséges a könnyebb lakások építése. Szükség van egy lakástörvény létesítésére. Egy emeletig betontól lehet házakat építeni, de magasabb épülethez téglára szükséges s ezért egy városi téglagyárat kell létesíteni, vagy egy meglévő vásárolni. Vasban nem szenvedünk hiányt, mert itt van egy megfelelő vasöntőde. A fával való építkezést egyelőre kerülni kell, mert a fa drága, hanem vasbetonnal esetleg lapos fedelű házakat is lehet építeni.

A város fejlődése érdekében meg kell vásárolni a váradszöllösi legelőt és a Kommandáns rétet; — a Madarász-telket, amelyen 18 házat lehet építeni; köztisztasági telep céljaira 12 hold területet kell megsze-

rezni, kertésztelep céljaira is; a Páris-patak szabályozására a szükséges telkek megszerzendők; a Körösparthoz szükséges telek, a Bányai-féle nagyhid melletti ház és a volt Szabó-féle ház és telek megvétele, illetve kisajátítása; az összes kisajátítási összeg mintegy 2.796.000 korona lenne.

A háboru utáni építómunkák lennének: az összes Köröspartfal betonból, a kis lakások építése, a Párispatak rendezése, a vízművek központosítása, az új vágóhid, iskolák, új, modern gyermekórház építése, a teljes csatorna kiépítése, népfürdők létesítése, a város teljes burkolása és a köztisztaság rendezése, összesen circa 9.550.000 koronával.

További építkezések: vásárcsarnok, temetők rendezése, felső leányiskola, újvárosi és oiaszi leányiskola, kulturpalota, kenyérgyár, összesen mintegy 5.000.000 koronával.

Mindezek tehát mintegy 18.846.000 koronára vannak felvéve, amihez a mostani építkezési viszonyokat tekintve, 80 százalék még hozzáadandó, tehát 30 millió korona lenne a szükséges összeg, ami a téglagyár és a kisajátítással együtt összesen 34 milliót igényelni.

Javasolja a főmérnök ezek után, hogy a városi mérnöki hivatal által elkészített szabályozási tervet fogadja el a bizottság s a kidolgozással a mérnöki hivatal bízta meg; a kisajátításra lépéseket tegye meg a város; a munkaprogramot tárgyalják le, fogadják el, s terjesztik a törvényhatóság elé. A letárgyalás után mielőbb kezdjék meg a szükséges összegnek kölcsön útján való beszerzéséhez a tárgyalást.

A kislakások építését vigyék a kivitel elé; a Madarász-telken emeletes házakat építsenek 3-4 szobás lakásokkal; a munkás lakások építésére lépjenek érintkezésbe a munkások vezetőségével s a telkeket ön költségi áron adja át; létesítse a város a téglagyárat; a cementgyáraknál legalább egy évre mielőbb biztosítsák a szükséges cementet, ugyanígy biztosítsák a szükséges beton-gömbvasat, állítsák fel a kenyérgyárat.

Alakítsák meg a technikai, műszaki szociálpolitikai és lakásügyi bizottságokat, jelölje ki a közigazgatási szakelődásokat.

Irjon fel a város megfelelő építkezési törvény létesítésére s e tekintetben módosítsa a városokról szóló törvényt.

Rimler Károly elnök szólt fel az elaboratum ismertetése után. Egész valójában most látjuk a jövő nagy perspektíváját, amivel meg kell küzdeni. A bizottság kiválasztja ami azokból megvalósítható s ami feltétlen szükséges. Ma még nem lehet határozni, mert a pénzügyi részt kell előre venni. Indítványozza, hogy a főmérnök előterjesztéseit és a szabályozási tervképet sokszorosítsák.

Dr Popper Ákos szerint az elaboratum fontos és sürgős dolgokat tartalmaz. Köszönetét fejezi ki a nagy koncepciójú munkáért.

A bizottság örömmel hallgatta a főmérnök kitűnő javaslatát s a polgármester indítványát elfogadta.

Ezzel az ülés véget ért.

Kötött és szövöttáru különlegességek!
Gyönyörű kötött kabátok, blousok, selyem és flour harisnyák, keztyűk, svetterek, trikók, juponok, selyem álaruhák. Nagy választék, méltányos árak. Tisztviselőknek árengedmény. Czillér Imre nagyáruházában.

Huszár-est a színházban.

Még egy nap és a közönség szeme elé tárul az a nagy művészi esemény, amelyet Cserey Vilmos huszáralezredes az ő tevékeny gárdájával napok kemény munkája árán előkészített. Hiába, ahol Jellinek József dr főhadnagy, Schneider, Moser hadnagyok működnek, ott minden jól sikerül.

Ami megirtunk, ahhoz most egy kitűnő akvizíció csatlakozik: nagy érdekesség lesz Schuck Lajos gordonkaművész szereplése, aki Popper Dávid nocturno G-dur-ját s ugyancsak Popper Tarantelláját adja elő. Rózsa S. Lajos s Bajazsik prólogjához irt dallal, Rátkay Nándor dalával s Kurucz János Nódia dalával szerepel, ez utóbbit Kurucz maga kíséri.

Sebeők Sári Hunyadi Lászlóból Erzsébet nagy áriáját adja elő az ő szokott magas művészetével s Grieg és Rubinsteinnak két dalát.

A teljes műsort holnap közöljük.

Hadiözvegyek trafikja.

Mi voltunk az elsők, akik szószólói letünk annak a sokatigérő tervnek, hogy a hadiözvegyeket keresethez kell juttatni s részükre tőzsdéjogot kell adni oda, ahova akarják. E törekvésükben igazán gyorsan, önzetlenül s a magasabb cél érdekében nemes buzgalommal jártak az özvegyek kezére Németh István kir. pénzügyigazgatóval élükön az összes pénzügyi tisztviselők, a pénzügyári főbiztos és a pénzügyőrség előzékeny tagjai. Olyan gyorsan, hogy szinte boszorkányság volt, soha nem tapasztalt simasággal teremtek elő a hadiözvegyek trafikjai s indultak virágzásnak.

Sajnos, hogy egyesek lassan kikezdték a jó hírnevét ennek az új intézménynek is. Némelyik hadiözvegy, akitől előzékenységet, korrektséget, pontosságot s lelkiismeretességet várna a közönség a vele szemben tanúsított rendkívüli kedvezményekért, sok esetben rosszabb, mint a sokat kifogásolt régi trafikosok.

A hozzánk érkezett panaszok alapján ezekről a következőket írhatjuk:

Egyes hadiözvegyek gorombaság tekintetében messze felülmulják a legviharedzettebb régi trafikosokat s csak akkor válnak udvariasakká, ha közéletmezési hivatalnokok vagy jól megterhelt falusik jelentkeznek az üzletben. Akkor nincs más számára áru, mindenkit elküldenek. Van olyan hadiözvegy, akinek csak a katonaság imponál őrmestertől felfelé és lefelé, itt hiába jelentkezik civil, nem is jut az özvegy ssine elé a darazsak-tól. Egyik panasz szerint egy hadiözvegy amint kikapta heti 850. koronát kitévő dohányszükségletét, becsukja a boltot s ki se nyitja a következő dohánykiadásig. Akkor csak egy hetit ad ki, a másik heti dohánymennyiség eltűnt, tojássá, tejfélé, turóvá, cukorrá változott. Ez a hadiözvegy az, aki a kiadás napján reggel már a legelső vevőnek ezt mondja:

— Nincs semmi, mindent kiadtam.

Vagy:

— Szivar nincs, dohány nincs, cigaretta nincs, csak Duna, tetszik?

Rettenetesen beletanultak egyes hadiözvegyek a dohányáruval való manipulációkba

s az, aki beteget jelent, kárpótolja magát azal, hogy mindent összevásároltat a dohány után lihegő szerencsétlenekkel. S ezek mindent összevásárolnak, hiszen két rongyos Kubáért 1 korona 20 fillért kérnek a trafik előtt ácsorgó emberek, akik minden trafik előtt megjelennek s mindenütt vesznek két szivart.

Egyes hadiözvegyek trafikja kezd nagyon hasonlítani a régi hitelvesztett trafikhoz s már is elhagyja azokat. Az lesz a vége, hogy kivételes helyzetüket meg találja szüntetni az állam, pedig négyszer 850 korona árúból négyszer 85 korona a jutalékuk, azaz 10 százalék. Közülök egyesek ezt 80-100 százalékra akarják felszóróltni; a vége az lesz, hogy beletörük a bicskájuk.

Ezek ártani fognak a többinek is, szenvedni fog a többi is ártatlanul — azért kell előre felhívni a figyelmet a keletkező bajokra.

Türhetetlen árdragítás.

Mibe kerül egy cipő bőryanaga.

Echhorn Jenő dr. a bőripari központ igazgatója a bőrdragításról a következő érdekes nyilatkozatot tette:

Egy pár cipőre való bőryanag maximális ára 17-20 korona, ennyit kap érte a bőrgyáros és a timár. Egy kilogramm talpbőr ára átlag 11 korona. Egy pár cipőhöz szükséges bőryanag ára legfeljebb 20 koronába kerül. Hogy történhetik tehát, hogy a cipésztől kikerült cipő ára három-négyszáz korona, bár a cipész munkadíja és a segédanyagok nem lehetnek olyan drágák, hogy kétszáznyolcvan-háromszáznyolcvan koronát tegyenek ki.

Legvilágosabban kitűnik ez a cipőárdragítás abból, hogy a hadseregszállító egy pár elsőrendű nehéz bakancsért negyven koronát kap a hadügyi kincstártól és még így is meggazdagodik és milliomos lesz belőle. Ez az árdragítás tehát csak az alatt történhetik, amíg a kész bőr a cipészhez eljut. Ellenőrzés nélkül fekszik a bőr és teszi meg lánckereskedelmi útját a nagykereskedőtől egészen a cipészparosig.

A nagykereskedőnél, a kiskereskedőnél és a cipésznél, vagy e három között levő árdragítóknál történik az árdragítás. A nagykereskedőnél minden valószínűség szerint a kész bőrt nem a kiskereskedő veszi meg, hanem valaki, aki hosszu ideig elrejtja a bőrt és csak azután adja jóval magasabb áron a kiskereskedőnek.

A kiskereskedőtől szintén nem jut egyenesen a cipészhez a bőr, hanem előbb egyes lánckereskedők kezén megy keresztül és így elismerjük azt, hogy a cipész nem kapja 20 koronáért a cipőanyagot, de azért olyan drágán sem kapja, hogy indokolt volna a háromszáz-négyszázkoronás cipőár. A cipész a legvakmerőbb és legszemérmertlenebb árdragítást követi el.

Hogy ez is mennyire igaz, bizonyítja az, hogy a cipőgyárak még most is képesek negyvenkilenc és nyolcvan korona közötti árbán kifogástalan cipőket készíteni, mert ezek a nyersbőrt egyenes uton a kiskereskedők és a lánckereskedők kihagyásával kapják meg.

* Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

Megnyilt az új molykár ellen védő és nyaraltató intézet!

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét felhívni a szörmeáruházammal kapcsolatos, teljesen e célra ujonnan, modernül berendezett és most megnyitott molykár elleni megóvó biztosító intézetemre és nyaraltató vállalatomra.

Elfogadok nyári gondozásra bármely értékes szörme-áru, ruhát, függönyt és szőnyeget felelősség és jótállás mellett. Saját javító műhely.

Molykár ellen megóvandó szörme és ruhadarabok a Rimanóczy-utca 2. sz. alatti Kólosváry-palotában levő szörme-üzletben vétetnek át. **Leichner József** szücsmester. **Telefon 16-56.**

Koncentráció következik.

Gróf Zichy János szerepe.

Budapest, április 18. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Ujság arról értesül, hogy gróf Zichy János részt vesz az alkotmány-párt értekezletén és fel fog szólalni a koncentráció érdekében. Ha a párt ellene lesz, ki fog lépni a pártból. Szülő Géza, gróf Zichy bizalmasa egy hírlapírónak kijelentette, hogy más megoldást, mint a koncentrációt, nem tud elképzelni. A kormány tagjai közül Szerényi, Popovics, Szurmay, Windischgrätz és Serényi feltétlenül támogatják a koncentrációt s igen valószínű, hogy Apponyi, Esterházy Tóth János és Földes ki lépnek a kabinetből.

A kormánypárt mai értekezlete.

Budapest, április 18. (Saját tudósítónktól.) A negyvennyolcas alkotmánypárt elnöki tanácsa délután 4 órakor gróf Andrássy Gyula elnöklésével ülést tartott, amelyen Wekerle Sándor is jelen volt. Az értekezlet beható tanácskozás után abban állapodott meg, hogy a pénteken este 7 órakor tartandó pártértekezlet elé határozati javaslatot terjeszt, amelynek előterjesztésével Ugron Gábort bízták meg. Politikai körökben élénk érdeklődéssel várják a 48-as alkotmánypárt döntő állásfoglalását.

Wekerle kész engedni a Vázsonyi féle javaslatból.

Budapest, április 18. (Saját tudósítónktól.) A 48-as alkotmánypárt mai elnöki értekezletén elfogadott határozati javaslat, amelyet a pénteki pártértekezlet elé terjesztenek, kijelenti, hogy a párt csak olyan kormányt támogat, amely a lelépő kormány programjának alapján áll. A határozati javaslatot Hadik gróf készítette és az értekezlet egyhangulag magáévá tette.

Az értekezleten jelen volt Wekerle is, aki felszólalásában a következő nyilatkozatot tette:

— Teljes mértékben fenntartom programomat és mindazt, amit a pártalakítás-kor magam elé kitűztem. Ez természetesen nem zárja ki azt, hogy a Vázsonyi-féle javaslat minden egyes betűjéhez ragaszkodjam.

Burián a külügyminiszteriumban.

Budapest, április 18. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Báró Burián István az új külügyminiszter ma délelőtt megjelent a külügyminiszteriumban és átvette hivatala vezetését. A miniszteriumi tisztviselőkhöz intézett üdvözlő beszédében hangoztatta, hogy mindenben Czernin politikai céljait fogja követni. Híven kitartva szövetségeseink mellett akarjuk elérni az utat, mely a háború szerencsés befejezéséhez vezet.

Burián igazságos és tisztességes békét akar.

Budapest, ápr. 18. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Burián István báró külügyminiszter táviratban jelentette be kinevezését a német kancellárnak. Táviratában a kancellár bizalmát kéri s ezzel fejezi be:

— A német birodalommal való kipróbált szövetség megszilárdításának kifejlesztése volt mindenkor politikai gondolkodásom és érzésem alapja. E megmásíthatatlan alapon

dolgozom tovább s remélem, hogy Excellenciáddal hűséges egyetértésben megadatik nekem, hogy a szövetséges hatalmakat nem nagyon távoli időben elvezethetem a kívánt célhoz: az igazságos és tisztességes békéhez.

A lengyelek álláspontja.

A Polnische Nachrichten vezető lengyel körökből jelenti: Az a meglepő hír, hogy külügyminiszterré báró Burián Istvánt nevezték ki, természetesen alig változtathat valamit a lengyelek magatartásán. A lengyelek viselkedése tartózkodó, mert a mostani helyzetben a lengyeleket a tények hatalma arra utalja, hogy megvárják az új miniszter működését. Ha, így mondják, Buriánnak, akinek gróf Czernin fölött megvan az az előnye, hogy velünk szemben fait accomplival terhelve nincs, sikerül komoly szándékáról tanúságot tenni abban az irányban, hogy a

lengyel kérdést igazságos és kielégítő megoldásra juttassa, akkor támogatásunkra számíthat. Báró Burián erre annál hivatottabb volna, mert hiszen abban az időben, amikor a két uralkodó novemberi proklamációja kelt, ő volt a külügyek vezetője.

A hatás külföldön.

Budapest, ápr. 18. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A Temps, Matin, az Echo de Paris és a kormány többi lapja úgy találja, hogy Czernin lemondása lényegesen hozzájárult ahhoz, hogy az egyesült bizottságok holnapi ülésén a hangulatot megjavítsa. Clemenceau kellően ki fogja használni ezt az eseményt, hogy az ellenzéki baloldallal szemben sikerrel képviselhesse álláspontját. Ehhez hozzá fog járulni eddig visszatartott iratok felolvasása is. Clemenceau a béke barátainak minden további fáradozását eredménytelennek mondja, mert Czernin utódja kötött marsrutával a háborús politikát fogja követni.

A németek elfoglalták Pöllkapellet, Langemarkot és Sommebecktet.

Berlin, április 18. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Az ellenség nagy területrészeket engedett át nekünk a hónapokon át tartó viaskodásban óriási áldozatokkal kivívott flandriai területekből, Sixt von Armin tábornok hadserege erősen utánanyomulva a lépésről-lépésre hátráló ellenségnek, elfoglalta Pöllkapellet, Langemarkot és Sonnebecktet és az ellenséget egész a Steen-patak mögé vetette vissza.

Blankartseetől délre egy ellenséges elmentáadás akadályozta előrenyomulásunkat. A Lystől északra erős tüzelés védelme alatt tért nyertünk és néhány géppuskafészkét megtisztítottunk. A legutóbbi napok harcaiból több, mint kétezeröttszáz foglyot, néhány ágyut és számos géppuskát szállítottunk be.

A Somme két partja menti harctéren az időnként feléledő tüzharc Moreulnél és Montdidiernél nagy hevességet ért el. A Maas keleti partján Ornesnál és Vatronvillenél kisebb vállalkozásaink teljes sikerrel jártak. Foglyokat szállítottunk be. Flireytől északra (a Maas és a Mosel között) véres veszteségük között meghiusult a franciák erős előretörése.

A többi harctéren nincs ujság.

Ludendorff, első főszállásmester.

Élénk tüzérségi tüz az olasz fronton.

Budapest, április 18. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Olasz harctér.

A Garda-tó és a Piave között élénk tüzérségi harc és serény repülőtevékenység. Albániában Arrighi tiszthelyettes 24-ik győzelmét aratta.

A vezérkar főnöke.

A flandriai csata elérte tetőpontját.

Budapest, április 18. (Saját tudósítónktól.) Genfből a Stampa jelenti: A flandriai csata elérte tetőpontját, az ellenség nyomása egyre fenyegetőbbé válik. A németek három hadoszlopban törnek előre, a végső cél Calais és Dünkirchen.

Kétszáz német hadosztály harcban.

Budapest, április 18. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Az angol hivatalos jelentés bejelenti az angol visszavonulást s közli: Az ellenségnek a Lys fronton tett előhaladása következtében csapatainkat, melyek az Yperntől keletre előretolt állásokban voltak, új vonalakra vontuk vissza. A visszavonulás rendben, az ellenség részéről való minden megzavarás nélkül ment végbe.

Genfből jelentik: A Havas-ügynökség jelenti: Meteren és Nytschaete közt heves harcok voltak, különösen Bailleul és Neuve Eglise közt az ellenség elfoglalt két magaslatot. Az ellenség célja, hogy Wülwerkennél átkarolja a magaslatokat. Az ellenséges hadosztályok száma több mint 200.

Clemenceau a kamara elé terjeszti az iratokat.

Budapest, április 18. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A Havas-ügynökség jelenti Párisból: A kamara mai ülésén Clemenceau részletesen ismertette azon körülményeket, amelyek között az osztrák-magyar monarchia kísérletet tett arra, hogy békeajánlat útján egyenlenséget támasszon a szövetségesek között. Clemenceau egyben beterjesztette az erre az ügyre vonatkozó összes iratokat, amelyeket megvizsgálás és jelentéstétel végett a külügyi bizottságnak osztottak ki.

Ostende ágyuzása.

Budapest, április 18. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A 18. ára virradó éjszaka Ostendét a tenger felől ágyuzták, katonai kár nem történt.

A francia szociálisták hamisítvány-nak tartják Károly király közölt levelét.

Budapest, április 18. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A francia kamara külügyi és hadügyi bizottságainak ülésén a szocialista képviselők csoportja tudni akarja, hogy mi igaz abból a híresztelésből, hogy Károly király a Franciaországhoz juttatott békeajánlattal egyidejűleg Olaszországnak és Romániának is tett békeajánlatot, továbbá, hogy Németország részéről is érkezett Elzász-Lotharingiára vonatkozó ajánlat. A szociálisták megvádolják Ribot-t, hogy az érkezett ajánlatokat hamisítva közölte Lloyd-Georgeval és Sonninoval, miáltal őket sikerült tévutra vezetnie. Ha ez megtörténhetett, kézenfekvő, hogy Károly király levelével is hamisítás történt. Ha 1917 október havában Franciaország népének tudomása lett volna a békeajánlatról, minden másképp történhetett volna.

A németek ágyúzták a Dünkirchen és Neuport közti pontot.

Budapest, ápr. 18. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenti: 18-ára virradó éjjel tengeri naszádjaink Dünkirchen és Neuport között 600 lövéssel tüzelés alá vették az ellenséges raktárakat és gyűjtő állomásokat.

Jövünk már!

A budapesti Modern Baba Szinpad igazgatósága a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

Kedves közönségünk! Meghatva attól a nagy szeretettől, melyben a nagyváradi közönség kis művészeink játékát részesítette, nagy örömmel jelentjük, hogy jövünk már!

Társaságunk Nagyváradon szerepelt tagjai — noha azóta Magyarország sok nagy városának voltak szívesen fogadott és kedvenc vendégei — nagy szeretettel emlékeznek Nagyváradra. A már szerepelt tagok mind ismét szerepelni fognak az április hó 27 és 28-án szombaton és vasárnap megtartandó vendégjátékon, ezenkívül be fog mutatkozni a nagyváradi közönség előtt a 4 éves bájos művésznő Kondor Anci, továbbá Lubinszky Tibor, aki egyébként a Király színház rendes tagja, továbbá Alpár Böske, aki cseléd nótákat énekel és a 3 éves — legújabb feltűnt kis primadonna — Desewffy Flórika és Verebes Ernő a híres „Pál utcai fiú!”

Külön említjük meg Egressy Rózsikát, a Baba színház kiváló primadonnájának vendégszereplését.

A budapesti előadásokon minden este az összes jegyek elfogytak s már előre hetekre minden jegy le van foglalva. Az előadásokat nemcsak gyermekek, hanem állandóan felnőttek is látogatják s az e havi fényes műsort — amelyet Nagyváradon is lejátszunk — eddig Rákossy Jenő, Ambrus Zoltán, Bosnyák Zoltán államtitkár nejevel Sándor Erzsivel az operaház tagjával, továbbá Molnár Ferenc, gróf Bánffy Miklós operaházi igazgató, Schack Béla min. tanácsos főigazgató és a Nemzeti színház minden tagja végignézte s a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a kis művészek játékáról.

A teljes műsort legközelebb közöljük s reméljük az április 27. és 28. iki előadásokon a mi kedves nagyváradi közönségünket zsfolt házban fogjuk viszont látni.

A Modern Baba-színház igazgatósága.

Jegyek ezen előadásokra kaphatók a Hegedüs Hirlapirodában.

Nagyszeben hívja a Nagyváradai szintársulatot

Mármarosziget nyári állomásra a pályázatot már kiírták s néhány színgazgató már be is adta kérvényét. Világos jele ez annak, hogy Erdélyi Miklós feladta a mármaroszigeti nyári állomást s más tervei vannak a nyári hónapokra.

Arról volt szó egyidőben, hogy a Kath. Körben tartana a szintársulat előadást, majd a Waiszlovich-szinkör bérléte került napirendre, ismét máskor a Rédey-kerti nyári bódénak átalakítása kísértett. Ezeket a terveket most halomra dönti a következő meghívás, amelyet Nagyszebenből Erdélyi Gyula művészeti előadó irt Erdélyi Miklós színgazgatónak, s a mely így hangzik:

Igen tisztelt direktor ur! Póstafordul-tával szíveskedjék velem közölni, nem volna-e lehetőség arra, hogy *augusztus 1-től október végéig* terjedő időre magyar szintársulat szezonja lenne a direktor ur kiváló szintársulata segítségével.

Nálunk ugyan a színház nemcsak ki-tűnő üzlet, de egyszersmint *nemzeti missió az idegenajku lakosságra nézve*. Sajnos azonban az utolsó 10 év alatt nem tudunk Magyarországon olyan színgazgatót találni, aki megfelelő társulattal felemelkedett volna e speciális helyzet megértéséhez.

Tisztelő hive:

Szilágyi Gyula
művészeti előadó.

Nagyszeben tehát Erdélyi Miklósban s a nagyváradi szintársulatban látja a garanciát arra, hogy a szászok városában nemzeti küldetést végezhesen. A terv szép és helyes, valószínűsége azonban nem csak a szintársulattól függ. Ezért Erdélyi Miklós e meghívást közölte Rimler Károly polgármesterrel s a színtügyi bizottsággal, hogy tájékozzák afelől, vajlon a téli szezon megkezdését szeptemberről október 1-ig elhalaszthatja e.

A király kézírata gróf Czerninhez.

A Szent-István-rendhez a gyémántokat kapta.

A hivatalos lap tegnapi száma közli: Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelső kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kiadni:

Kedves gróf Czernin!

Midőn báró Burián István közös pénzügyminiszteremet Házam és a külügyek miniszterévé egyidejűleg kinevezem, teljes kegyelemben felmentem Önt ezen hivatalától, valamint az ügyeknek továbbvezetésétől, amellyel folyó hó 15-én kelt kéziratommal lemondásának elfogadása mellett, Önt megbiztam.

A világtörténelem és minden időknek egyik legjelentőségesebb korszakában önfeláldozással és fáradhatatlan kötelességtudással szolgált Ön ama politikának, amely irányadó kell, hogy maradjon Házamra és államaimra nézve és amelynek az Ön jogos elégtételére való sikerei Öntől meg nem tagadhatók, amennyiben Ön közvetítette elsősorban az első békekötéseket a szenvedő emberiség javára.

Megérdemelt igényeket szerzett Ön el nem muló Hálámra és legtejjesebb elismerésemre, amelynek ezennel legmelegebben adok kifejezést s melynek külső, bár távolról sem megfelelő, jeleképpen a gyémántokat adományozom Önnek a Szent István-rendem nagykeresztjéhez.

Nem kevésbbé biztosítani óhajtom Önt maradandó jóindulatomról, valamint hogy bizva remélem, miszerint rendkívüli tehetségeit Ön, valamint Államaim a jövőben nem mellőzendik állandóan.

Budapest, 1918. évi április 16. án.

KÁROLY s. k.
Czernin s. k.

..HIREK

* Személyi hír. Lábán Lajos kir. táblai elnök néhány napra hivatalos ügyben Budapestre utazott.

* Főispáni beiktatás. Tegnap iktatták be ünnepélyesen hivatalába Temesvárott Korosi és Nagyhelybényi Korossy Györgyöt Temes megye és Temesvár város ujonan kinevezett főispánját. Az új főispánt nagy melegséggel ünnepelte a beiktatás alkalmából Temesvármegye és Temesvár egész közönsége.

* A bor lefoglalása és árának maximalása. Budapestről telefonálják: A legközelebbi napokban megjelenik a földművelésügyi miniszter rendelete, mely elrendeli a borkészletek lefoglalását és a borárat szeszfokonként 46 fillérben állapítja meg.

* Apologiai kurzus lesz ma délután 5 órakor a Katholikus Kör választmányi termében.

* Rablótámadás a ligetben. Tegnap éjjel 11 órakor nagy sikoltást hallott Gotthard Vilmos magánhivatalnok a liget felől. Rohamlépésben futott le a Sztaroveszky-utcaról a Köröspartra, ahol a Biharmegyei Gazdasági egyesület épülete mellett egy villamos kalauznőt talált, akit egy katona fojtogatott s le akarta venni nyakából szolgálati táskáját. Gotthard közeledtére a rabló a sűrűbe ugrott s eltűnt. A kalauznő, akit lélekjelenléte mentett meg, mert sikoltozott s birkózott a rablóval, a táskájában 150 koronát vitt haza s villamos jegyeket. A rabló, úgy látszik, tájékozott volt a heizetről s lesett rá. A rendőrök átkutatták a bokrokat, de nem tudtak nyomára akadni a rablónak, aki a környékről való lehet, mert a terepet jól ismerte.

* Felhívás Nagyvárad város közönségéhez. A m. kir. miniszterium a hadsereg gummiszükségletének biztosítása céljából gumi bizottságot szervezett, melynek az a hivatása, hogy a hadsereg gummiszükségletét biztosítsa. Ecélből a gumi-bizottság hirdetményt bocsátott ki, melyben felhívja a közönséget, hogy a hadsereg érdekében és a hadsereg gummiszükségletének biztosítása céljából hazafias áldozatkészséggel mindenemű gummihulladékot, mely ugy a magánháztartásokban, mint az ipari és kereskedelmi telepeken nem szükséges vagy nélkülözhető, vagy a központi gumi-bizottságnak: Budapest, V., Korall u. 5. sz., vagy pedig a helyben megbízott két kereskedőnek és pedig Weisz József és Fuchs Sámuel Izsák, Zöldfa-u. 9. sz. üzletébe szolgáltatassa be, ahol a m. kir. miniszterium által meghatározott áron fognak beváltatni. Felhívom tehát a város közönségét, hogy ismert hazafias áldozatkészségéhez híven a mindenemű nélkülözhető gummianyagot a fentemlített bizottsághoz szolgáltatassa be, hogy ily-keppen a hadsereg gummiszükségletét a háboru mielőbbi szerencsés befejezéséig biztosíthassuk. Nagyvárad, 1918. évi április 8. — Rimler Károly s. k. polgármester.

* **Nagyvárad Hatósági Munkaközvetítő** Reáliskola-u. 4. Iparostanonciskola helyisége. Telefon 13-03. *Foglalkozást kap:*

Asztalos segéd 4, autogén hegesztő 1, bádogossegéd 1, betonmunkás 10, cipész 3, fodrász 2, gyárimunkás 20, ispán vidékre 1, irnok 1, kazánkovács 1, kulcsár 1, kádár segéd 1, kárpitós segéd 1, kocsifényező 2, kovács 6, mázó 3, molnár 2, raktárkezelő 1, szabó 2, utazó 1, szolgazemélyzet (hetes, kulcsár 6, tanuló helyben 23).

Foglalkozást keres: betonmunkás 2, bádogos 3, cimfestő 1, fodrász 2, gyárimunkás 8, gépirónó 8, házmeister 3, ispán 1, kárpitós 1, kőműves 1, kereskedelmi irodai alkalmazott 8, mázó 1, raktárnok 2, szabó 2, szolgazemélyzet 4, utazó, keresk, segéd 3, tanuló helyben 6, tanuló vidékre 1.

A közvetítés, amely ingyenes, csak délelőtt történik.

* **Megszűnt postaügynekség.** Bihar vármegye Gálospetri községben a postaügynekség működése, valamint a Gálospetri-ről az érmihályfalvai postahivatalhoz és vissza naponként egyszer közlekedő gyalog küldőncjártat folyó évi április hó 15-ével bezárólag ideiglenesen megszűnt s ezen postaügynekség postai és távirtdai kézbesítési kerületébe tartozó Gálospetri községet, Draveczy, Fráter és Szőke tanyákat ideiglenesen az érmihályfalvai posta és távirtda hivatal postai kézbesítő kerületébe osztattak be. Nagyvárad, 1918 április hó 15-én. *Siket*, postatávirtda főigazgató.

* **Pályaválasztás.** — Milyen pályára küldjem a fiamat? — Most kinyílik az idő, aülde a tenisz-pályára.

Butorozott szobák kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

Haltenberger Vilmos
kelfestő és vegytisztító gyárának
második számú felvételi üzlete,
Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

* **Tavaszi szeplők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitesszerek** ellen biztos az **IPO-krém.** Ára 3 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Ne dobja ki pénzét új ruháért,** mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, városháza mellett.

* **Pemete- és hársfamézcukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

VARRÓLÁNYOK és TANULÓLÁNYOK
jó fizetéssel felvételnek
KESZTENBAUM JULISKA
fűzőszalonjában Rákóczi-ut

* **Poloskairtó Noksín** biztos, kipróbált, megbízható poloskák irtására. Ára 2-40 K, nagy üveg 5 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára K 1-50. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* **Ruhafesték** valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ára 70 fillér. Vizonteladók árengedményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B.

A szén, brikett és kokszt forgalombahozataláról.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a közönség tudomására hozza, hogy a szénügyek kormánybiztosa a következőket rendelte el:

Szenet, brikettet vagy kokszt csak arra a célra szabad felhasználni, amelyre azt az Országos Szénbizottság a fogyasztóhoz intézett értesítése szerint kiutalta.

Aki szenet, brikettet vagy kokszt kereskedőtől vásárol, az, amennyiben az említett tüzelőanyagokat nem kiszállítási jegy vagy vásárlási igazolvány alapján vásárolja, köteles a kereskedővel közölni azt a célt, amelyre a vásárolt szenet, brikettet vagy kokszt felhasználni kívánja. A kereskedő köteles a fél által megjelölt célt a számlában vagy szállítási jegyben feltüntetni. A kereskedő nyilvántartást tartozik vezetni arról, hogy kinek, milyen célra és milyen mennyiségben szolgáltatott ki szenet, brikettet vagy kokszt.

Háztartási célokra kiszolgáltattott szén, brikett vagy kokszt kizáróan háztartási célokra, ipari vagy mezőgazdasági célokra kiszolgáltattott szén, brikett vagy kokszt pedig csupán annak az ipari vagy mezőgazdasági üzemnek a céljaira használható fel, amelyre azt az Országos Szénbizottság kiutalta vagy a kereskedő kiszolgáltatta.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátsza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és a 4956—1917. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ama készletek tekintetében pedig, melyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. A kihágás miatt eljárásra hivatott hatóságot az idézett 4956—1918. M. E. számú rendelet 7. §-a állapítja meg.

Rendőrkapitányi hivatal.

Színház.

Heti műsor:

Pénteken: Sztambul rózsája. (Bérletszűnet. Jakabffy Jolán, az aradi színház szubrettje és Kállay Sándor, a győri színház énekes bonvivantjának vendégfellépte.)

Szombat délután: A biboros.

Szombat este: Az 1-es huszárok jótékony célu művészestje. (Bérletszűnet.)

Vasárnap délután: Mágna Miska.

Az új időszámításra tekintettel az előadások esti nyolc órakor kezdődnek.

Sztambul rózsája.

Jakabffy Jolán és Kállay Sándor vendégjátéka.

A város színházi közönsége a méltán megérdemelt legmelegebb érdeklődést tanúsítja a Sztambul rózsája mai előadása iránt. Mert ezen az estén nemcsak egyik mindig szívesen látott műsor darab kerül színre, mint amilyen a Sztambul rózsája, amelynek bájos muzsikája máris oly népszerűvé lett, hanem két vendégszereplés is érekesse teszi az estét.

Az előadás keretében ugyanis *Jakabffy Jolán*, az aradi színház kiváló szubrettje Midili szerepét játssza. *Jakabffy Jolán* fellépése kiválóan érdekesnek ígérkezik. Az aradi lapok a legnagyobb elismerés hangján írják a művésznő kiváló játékáról és énekéről s azt a következőképp méltatja az egyik aradi újság:

„*Jakabffy Jolán* táncos-szubrett a Tatarjárásban és a Sztambul rózsájában zajos sikereket aratott. A közönség a művésznőt nagy szeretetével fogadta. A művésznő Midili szerepébe életet, rutint és pezsgő jókedvet vitt a színpadra; kellemes énekével és graciózus táncával formálisan frappírozta a közönséget. Elevenen, fürgén játszik s szerepét azzal a tökéletességgel, pajzánsággal s életvidámsággal játszotta el, amit az előadás ettől a szereptől megkíván. Szóval ez az a színésznő, akit az aradi színpadon ezekre a szerepekre régen keresünk és régen nélkülözünk.”

A másik vendég *Kállay Sándor*, a győri színház neves, fiatal énekes bonvivantja, aki Flórián szerepét játssza.

Az érdekesnek ígérkező előadás bérlet-szünetben lesz.

Délutáni előadások. Szombaton délután Parker kitűnő drámája: a Biboros kerül színre, vasárnap délután pedig a népszerű és mindig vonzó Mágna Miska.

A princ. A Szigligeti színház társulatának legközelebbi bemutatója e hét vasárnapján lesz, amely alkklommal Gábor Andor kitűnő vígjátéka: A princ tölti be a műsort. A princben Gábor Andor a maga ötletgazdagságával egy igen bájos házasság történetét dolgozott fel, amely egy reálisan kötött érdekházasság körül forog. És abból a rideg házasságtörésből végül is a házastársak egy romantikától hangulatos szerelmi frigy válik. A darab kitűnő szerepeit Polgár Mariska, T. Pogány Janka, Vámos Gizi, Bihar Ákos, Tóth Elek, Gróf László és Szabó Gyula játsszák.

Fantomas film az Urániában. Rendkívül izgalmas netektív dráma premierje lesz ma az Urániában. Nagyszerű Fantomas film mutatnak be, a Korona tanut. Egy gyáros titokzatos halála körül fonódik a megérző cselekmény, amelynek központjában Fantomas szerepében a genialis Erich Kaiser Titz bilincseli le a nézőt. Reinhold Schünzel a híres berlini színész egy fiatal gyarost s a bájos Else Eckensbert a menyasszonyát játssza hatalmas drámai erővel. A film a legérdekesebb újdonság.

Az Apolló nagy szenzációja. Mai műsora számára az Apolló megszerezte a legszenzációsabb filmújdonságot, amelynek különös értéke van most a nemzetközi forgalomban. Az apa becsületéért című drámai történet ez, egy boldogtalan leány és egy hányatott sorsu férfi megdöbbentő regénye, tele izgalmas eseményekkel, lázas akciókkal. A főszerepet olyan színész nagyságok játsszák, mint Ellen Richter, Bruno Kaszner és Magnus Szitter, a berlini művészvilág kitűnő ségei.

TRODÁLOM

Könyv a Hazáról. Dr. Wibbelt könyvét fordította le e címen Tallyán Miklós s a könyvhöz gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök írta az előszót. A könyv emelkedett hangon szól a négyféle hazáról, a legkedvesebben a legszebb hazáról, a családi otthonról. A szerzőnek pompás megfigyelései vannak s mineenben az élet egy darab poézisét fedezi fel. A mű kiválóan alkalmas családok asztalára s mindenütt megszeretik, ahol a derűt, a napsugárt kedvelik. Az író is, a fordító is megérdemlik, hogy sok olvasóra tegyenek szert. A könyv ára 4 korona, kapható Budapesten, a Stephaneum-nyomda részvénnytársaságnál.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

Nyíltér.

Árjegyzék:

Porcellán moszár, üvegl	8-
Majolika gyümölcs állvány	8-
Majolika tálcá fogóval	8-
Majolika cukortartó díszes	8-
Majolika gyümölcs készlet	8-
Vízre készlet csiszolt üveglől	8-
Boros	8-
Likör	8-
Söröskészlet színes aranyozással	8-
Boroskészlet színes	8-
Vízkeszlet színes	8-
Likörkészlet színes	8-
Befőtteskészlet kristály fehé	8-
Gyümölcs készlet kristály üveglől	8-
Majolika fali sótarló színes	5-
Majolika vízenkandó színes	5-
Kenyér kosár színes üveglől	5-
China ezüst cukortartó	5-
China ezüst gyümölcs állvány	5-
Majolika virágváza színes	5-
Majolika virágfazék	5-
Majolika dísz figura	5-
Porcellán főzőlábos	5-
Porcellán főzőfazék	5-
Teakészlet színes aranyozással	40-
Kávékészlet színes aranyozással	40-
Feketés készlet színes aranyozással	80-
Ebédőkészlet felszerelve, színes aranyozással	120-
Hidegfelvágó készlet színes aranyozással	25-
Mosdórészlet színes fin. díszítéssel	80-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25-
Függő	25-
Teás pohár China ezüst foglaltában	8-
Teás csésze szin. finora aranyozással	8-
Kávé	8-
Köpcésze	8-
Főzőlábos barna tüzálló füllel	8-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt vizek, tartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablaküvegek.

Eladás nagyban és kicsinyben!!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és díszműáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

VIGADÓ
mozgó-
színház

MA

Herdt naplója
dráma 4 felvonásban.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

URÁNIA
mozgó-
színház

MA

Koronatanu
dráma 3 felvonásban.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

APOLLÓ
mozgó-
színház

MA

Az apa becsületéért
dráma 4 felvonásban.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

legelőnyösebb feltételek mellett nyújt földbirtokra és nagyváradai házakra az

Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t.
Nagyvárad.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közön-
séget, hogy a jó hírnévről ismert és 25 év
óta fennálló könyvkötészetemet egy
modernül felszerelt

DOBOZGYÁRTÁSSAL

kibővíttem. Készíték rendelésre bármilyen
nagy mennyiségű dobozokat cipőgyáraknak,
kereskedőknek, gyógyszerészeknek, cukrá-
szoknak és cukorgyárosoknak, nő divat-
kalaposoknak, szabóknak. Póstadobozokat is
jutányos áron a legrövidebb idő alatt. Töme-
ges rendelést kér kiváló tisztelettel:

FELDSZTRIK KÁLMÁN

könyvkötő és dobozkészítő,
Rákóczi-ut, Moskovits-palota.

Telefonszám: 6-86.

Tanulók és leányok felvételnek.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30.

Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztitáso-
kat és átalakításokat
elvállalunk. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.

Beraktározás.

Áruk, butorok, termények stb. hosz-
szabb vagy rövidebb időre való be-
raktározására megfelelő helyiségek,
ezeken kívül boros- és szárazpincék,
istállók, kocsiszínek is állanak ren-
delkezésre. A beraktározott árukat
tűz- és betörés ellen biztosítjuk.
Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.

TELEFONSZÁM: 14-00.

Eladó ingatlanok:

Bémer-téren „Emke” 3 emeletes palota,
Rulikovszky-ut 18 sz. 1 emeletes bérház,
Nyomda-u. 4. sz. Vidor-féle ház nagy
parkkal.

Felvilágosítást nyújt a
Magyar Bank r.-t.

ÉRTESÍTÉS!!

Van szerencsém az igen tisztelt meg-
rendelőmet és ismerőseimet értesíteni,
hogy 25 hónapi katonai szolgálatomból
végre haza bocsátottak és így műhelyem
vezetését átvettem, ahol úgy ur, mint
egyenruha készítését a legszebb kivitel-
ben készítem jutányos áron. Kérem a
nagyközönség és tisztelt megrendelőim
szíves pártfogását. Maradok tisztelettel

Bartus Lajos

uridivat- és egyenruha-szabó,
Nagyvárad, Keskeny-utca 17 sz.

Betűszedő tanulóinak fiu és

berakó tanulóinak leány

fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda
részv.-társaságnál.

VAS
és rézágak,

afrik és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: özsze-
hajtós ágyak eredeti
gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.

Bubla és Társa

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható é fűszer és csemege
kereskedésben. Szalámi, sajt, sza-
lonna, kitűnő málnaszörp, Törlei-
pezsgő, valódi kitűnő ó-borok.

Saját termésű borok!

Szappanok. Naponta friss izletes
házi kenyér. Felvágott fa házhoz
szállítva. Élelmicikkek. Naponta
friss vaj, remek lipthói turó.

TELEFONSZÁM: 11-49.